

Uavhengig bekreftelse av klimagassrapporter

Artikkelen er forfattet av:

Fagsjef rammebeltingelser
Espen Knudsen
Den norske Revisorforening

I denne spalten vil jeg kommentere aktuelle temaer relatert til rapportering av bedriftenes samfunnsansvar. Samfunnsansvarsrapporter har mange navn, blant annet bærekraftsrapport, miljørapport og CSR-rapport¹, og de kan dekke ulike formål.

Vi snakker om integrert rapportering når informasjon om miljøpåvirkning, sosiale forhold² og foretaksstyring gis sammen med finansiell informasjon.

Behov og forventninger fra markedsaktører, interessegrupper og myndigheter utvikler seg raskt på dette området og revisorbransjen bør kunne gi verdifulle bidrag i denne utviklingen. Det er vel heller ikke for dristig å spå gode markedsmuligheter for bransjen fremover. Samtidig vil det være nødvendig å håndtere enkelte utfordringer.

I denne første artikkelen tar jeg for meg en standard for revisorbekreftelse av klimagassrapporter som er i ferd med å bli utarbeidet av den internasjonale revisjonsstandardsetteren The International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). IAASB ønsker med dette arbeidet, som startet i 2007, å dekke en viktig del av et generelt økende behov for uavhengig bekreftelse av informasjon i bærekraftsrapporter og lignende. Et fullstendig forslag til ny attestasjonsstandard – *ISAE 3410 Assurance Engagements on Greenhouse Gas Statements* – ble sendt på høring i januar 2011.

Trygghet for pålitelig utslippsrapportering

Den foreslåtte standarden skal gi større trygghet for at en uavhengig revisorbekreftelse vil bidra til pålitelig utslippsrapportering. Standarden omhandler hva revisor må gjøre for å identifisere, vurdere og agere på risikoer for vesentlige feil i rapporteringen. Standarden forutsetter at oppdragene må utføres av et team med sammensatt ekspertise, og setter krav til hvordan revisor skal involvere ekspertene i oppdraget. Standarden åpner både for oppdrag som skal gi høy sikkerhet og moderat sikkerhet for korrekt klimagassrapportering.

Standarden gjelder bare for rapportering av klimagassutslipp, men vil kunne gi veiledning for bekreftelse av rapporter om andre typer utslipp.

Utslipp koblet til virksomheten

De klimagassutslippene som kan knyttes til et foretaks virksomhet, kan variere betydelig, både ut fra virksomhetens art og omfang og ut fra de forholdene som tas med i beregningen. I klimagassrapportene kan det etter forholdene være aktuelt å rapportere om direkte utslipp skapt innenfor virksomheten, om utslipp som følge av virksomhetens energikonsum, utslipp i leverandørkjeden og utslipp fra bruk av de produktene foretaket produserer. Det kan tas i betraktning utslippsreducerende tiltak og gjøres fradrag for kjøp av klimakvoter. Rapporteringen kan omfatte utslipp av flere typer klimagasser som kan oppstå ved ulike mekaniske og kjemiske prosesser. Ved måling av klimagassutslipp blir disse vanligvis omregnet til såkalte CO₂-ekvivalenter.

Standarden skal gi grunnlag for å bekrefte slike rapporter enten de dekker ett eller flere elementer og ulike målemetoder, men revisor skal gjøre en egen vurdering av om rapporteringen og attestasjonsoppdraget omfatter informasjon som er tilstrekkelig til å være nyttig for de aktuelle brukerne.

Krevende kontroll

Standarden og arbeidet med den viser ganske godt de utfordringene som møter den som skal bekrefte informasjonen i klimagassrapporter og annen miljø- og samfunnsansvarsrapportering. For det første er det illustrerende at standarden kun dekker bekreftelse av klimagassrapporter. Bare innenfor miljøområdet er det store forskjeller mellom de ulike typer miljøpåvirkning som det er aktuelt å rapportere om, når det gjelder vesentlige forhold som relevante målekriterier og innhenting av bevis som er nødvendig for å kunne bekrefte informasjonen. Forskjellene blir enda større mellom miljørapportering og annen samfunnsansvarsrapportering slik som ivaretagelse av arbeidstakerrettigheter og tiltak mot korrupsjon. For det andre krever bekreftelse av klimagassrapporter god kjennskap til tilgjengelig viten om klimagassutslipp og klimapåvirkning, forståelse av systemene for kvotehandel og kunnskap om metodene og kriteriene som brukes for å måle utslipp. Det vil ofte være nødvendig å sette sammen et team med ekspertise fra flere fagområder. Erfaring fra revisjon vil vanligvis ikke være nok, men samtidig har revisorer trening i å vurdere risiko for feilinformasjon og i å innhente og vurdere revisjonsbevis som er vesentlig for kvaliteten på bekreftelsen.

Klimakvoter og grønne sertifikater

Den samlede globale handelen med utslippstillatelser for CO₂ og andre klimagasser, såkalte klimakvoter eller grønne sertifikater, utgjorde nærmere 800 milliarder kroner i 2009, en økning fra rundt 50 milliarder kroner i 2005. Disse ordningene er viktige i forsøkene på å begrense menneskeskapte utslipp av CO₂. Hvis de skal fungere, må det være klare kriterier for måling og rapportering av foretakenes utslipp og sikkerhet for at utslipp rapporteres korrekt. Ut over handelen med klimakvoter, utarbeides det i økende grad klimagassrapporter som del av både lovpålagt og frivillig miljørapportering. Informasjonen blir i økende grad bekreftet av revisorer eller andre som tilbyr ulike sertifiseringsløsninger.

¹ CSR: Corporate Social Responsibility

² I første rekke arbeid med arbeidsmiljø, lokalmiljø, menneskerettigheter og anti-korrupsjon.